

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrť leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroske ulice hšt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natise enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Slovenski protest zoper bismarkovanje.

Nemcem avstrijskim se dobro godi; v narodnem in političnem oziru imajo vsega v obilici. Vkljub temu škili peščica nemških prenapetnežev zmiraj v prusko Nemčijo, najiskrenejše želeč, da bi zapadne naše dežele prišle nekako pod nemškega cesarja, ki bi naj zlasti Čehe in Slovence do čista iztrebil. V to svrhu neprenehoma rogovilijo. Doma ovirajo narodni napredek Slovanov, na zunaj pa upijejo, kako se pri nas nemštvo zatiruje, zraven pa prusaštvo v zvezde kujejo in starega Bismarka že kar obožavajo. Najhujši so štajarski Bismarkovci, vseh glavači pa celjski kričači.

Sedaj se pripravljajo, da bi dne 1. aprila t. l. slovesno obhajali 80letnico Bismarkovo, to pa na način, ki presega vso politično dostojnost, žali avstrijsko domoljubje ter izziva slovansko prebivalstvo na odločen odpor. Po vseh mestih in trgih prirejajo slavnosti. Poseben železniški vlak odpelje častilce na Prusko, da podarijo starcu srebrn kozarec »als Huldigung der deutschen Steiermark« t. j. v znamenje, da nemška Štajarska staremu Bismarku prisega zvestobo in udanost. Nezaslišana predrznost!

Kdo pa ima pravico od nas terjati takšno zvestobo in udanost? Komu smo jo dolžni vsi, Nemci in Slovenci? Nihče drug nima pravice, kakor edini naš preljubljeni vladar iz prevzvišene hiše Habsburške; Slovenci štajarski jo hranimo že več kakor 600 let in pri tem ostanemo! Zvestobo in udanost prisegamo štajarski Slovenci edino le svojemu vladarju, nikoli pruskemu Bismarku in protestujemo zoper postopanje naših Bismarkovcev.

Na kozarcu so imena vseh štajarskih mest in trgov in ženska podoba na pokrivalu »Styria« podaje Bismarku lovorov venec v imenu »nemške Štajarske«. Narodni ponos veleva Slovincem protestovati zoper takšno ravnanje. Štajarska še ni vsa ponemčena in tudi ne bode, ona šteje še zmiraj nad 400.000 Slovencev, dobro tretjino vsega prebivalstva.

Slovenci štajarski ne moremo se do tolike politične brezznačajnosti ponižati, da bi kedaj pozabili, kaj je Bismark našej Avstriji pa sv. katoliški cerkvi bil — namreč najkrutejši sovražnik in preganjalec: 15.000 avstrijskih vojakov ubitih trohni okoli Kraljevega Gradca, katoličanov pa v 19. stoletju noben državnik ni toliko preganjal, kakor pruski Bismark. Nemški katoličani na Pruskem so v državnem zboru odklonili, udeležiti se njegove 80letnice, le naši katoliški liberalci, framasoni in kričači ne vedó, kako se ima avstrijski katoličan vesti nasproti lutrovcu Bismarku, kar je močno obžalovati.

Naši zaslepljeni Bismarkovci žalijo torej na nezaslišan način naše katoliško, versko prepričanje, naše avstrijsko domoljubje in našo slovensko narodnost. Vse to pa nam nalaga sveto dolžnost, najodločnejše ugovar-

jati, zavračati in protestovati. Dvignite se torej slovenski zastopi štajarski ter se oglasite javno tako dostojno in krepko, kakor sta to slavna zastopa občine Griže in trga Braslovče že storila! Ne udajmo se! Naprej zastava slave! Vse za vero, dom in cesarja — avstrijskega!

Kdo bode predsednik c. kr. okrožnega sodišča v Celju?

O vprašanju gledé novega predsednika c. kr. okrožnemu sodišču v Celju so razpravljali dozdej nemški listi na dolgo in široko, ter zahtevali, da mora biti naslednik Heinricherja — Gertscherja mož njihovega mišljenja. Mi upamo, da se bo imenoval za predsednika mož, kateri bo sodnik, ter vedel se tako obnašati v uradu in tudi izven urada, da bodo vse stranke imele zaupanje do njega. Nadejamo se, da bo novi predsednik mož, kateri ne bode hvalil, kakor dr. Gertscher pri svoji odhodnici, nemške stranke, ki je že sama ob sebi nestrpna; skratka, da bode mož, čegar postopanje bo uplivalo na to, da se nasprotja med strankami ne bodo poostrile, ampak oblažile. Njemu bode delovati za pomirjenje strank in za mir med narodi.

Javna tajnost v Celju je, da so baje namenjeni za to mesto, ali da se pred vsem za to potegujejo trije nadsodniški svetovalci gg. Ulleppitsch, Suppantschitsch in Ledenigg. Kaj je resnice na tem, ne vemo; pa dvomimo zelo, da-li je kateri teh pravi mož za to mesto.

G. Ulleppitsch ne sodi že zaradi tega na tako mesto, ker njegove družinske razmere niso v vsakem oziru svetle in se o neki reči še zdaj mnogo govori v Novem mestu. Če pride na tako odlično mesto, kakor je predsedništvo okrožnemu sodišču v Celju, bode še več govorjenja in on ne bo tista ugledna oseba, kakoršna bi morala biti na tem mestu. V Gradcu se taka reč ne opazi tako, tam posamezni nadsodniški svetovalci zgine; v Celju stoji predsednik okrožnemu sodišču tako visoko, da se vsaka njegova senca opazi.

Poteguje se za to mesto tudi nadsodniški svetovalci g. Suppantschitsch. Mož ima v svoji kvalifikacijski tabeli neko čudno opazko, še izza časa svojega bivanja v Postojni. Kaj je tam bilo, sicer ne vemo natanko, pa pravijo, da bi on svojo kompetenco »lepo okrasil«, če bi priložil dotični akt.

Tretji v terni bi pa rad bil nadsodniški svetovalci g. Ledenigg, kateri je neki posebno »dobro več« slovenskega jezika.

Če so res to v prvi vrsti poklicani kompetenti za to mesto, tedaj moramo pač reči, da to niso pravi, in da z imenovanjem enega teh ne bo pomagano ne

namenu avstrijske vlade, še manj pa pravosodstvu in ljudstvu.

Spoštovanim častilcem Antona Kremplja.

Dne 27. januarija t. l. ob zborovanju bralnega društva pri Mali Nedelji se je ustanovil odbor, ki si je postavil zadačo, ukreniti vse potrebno, da se vendar enkrat postavi dostojen spomenik za narodno prosveto unetemu in zaslužnemu domoljubu tukaj delujočemu župniku Antonu Kremplju. Pol stoletja počiva že ta vzgledni mož v hladni zemlji — in niti ne vedeli bi za znamenje, kjer njegovi zemeljski ostanki leže, ako bi mu trije častilci kmečkega stanú ne bili postavili priprostega spomenika.

Zob časa je pa v teku let to edino vidno znamenje rodoljubnega spoštovanja tako oglodal, da nikakor več ne ustreza svojemu namenu, namreč opozarjati slovenski rod, da tu leži mož, kateri je bil za svojega življenja zastavil vse svoje duševne moči za povzdigo in duševni napredek svojega rodnega ljudstva. Nikakor ne smemo pripustiti, da bi izginil izmed priprostega ljudstva spomin na učenega, delavnega in pogumnega prvoborilca, ki je z uma svetlim mečem že v prvih desetletjih s edanjega stoletja v svojih spisih dokazoval, da »Od nekaj že tukaj stanuje moj rod« ... in kateri je na slovenskem književnem polju pomagal ledino orati.

Naš nepozabni Božidar Raič je podal Krempljev življenjepis slovenskim matičarjem v letopisu iz 1868. Tam so našteje Krempljeve zasluge za cerkveno in posvetno slovstvo. Spisi »Molitvenice«, »Življenje svetnikov«, »Evangeljišče« in »Dogodivščine« so o svojem času vzbujali pozornost na učenega in delavnega Kremplja.

Malonedeljsko bralno društvo je bilo že sklenilo l. 1890., ko je slavilo stoletnico Krempljevega rojstva, da bode nabiralo prostovoljnih doneskov za njegov spomenik ter je v to svrhu nabralo tudi nekaj denarja. To, kar je nabranega, pa ne zadostuje. Potrebuje se še okoli 400 gld., ker spomenik sam, ki je naročen v Ljubljani, veljal bode tamkaj 300 gld. Prevažanje, vzdavanje in komisija za izkopavanje in prenašanje Krempljevih zemeljskih ostankov še bode stalo tudi precej denarja. Obračamo se torej do vseh častitih duhovnih in posvetnih častilcev Antona Kremplja širom naše domovine z uljudno prošnjo, naj nam blagovolijo priskočiti s prostovoljnimi doneski na pomoč, da bode odboru mogoče, izvršiti postavljeno si nalogo.

Odkritje spomenika bode združeno s primerno slavnostjo, ki se bode vršila letos meseca avgusta. Podrobnosti se naznanijo pozneje. Dotične darove sprejemata vlč. g. Ivan Skuhala, dekan, in g. dr. Anton Mihalič, zdravnik, oba v Ljutomeru.

Pri Mali Nedelji, dne 6. marcija 1895.

Odbor za Krempljev spomenik.

Cerkvene zadeve.

Prelat Fran Kosar.

(Dalje.)

Družino je imel pobožno in skrbno. Družinčetu je dajal pravico, a z delom ga ni preoblagal. Hlapci in dekile so zahajali v mesecu k spovedi. Vsak večer je molil družini sam večerno molitev ter jo ob koncu pokropil z blagoslovljeno vodo. V postu je prilagal večerni pobožnosti kratko premišljevanje Kristusovega

trpljenja. Nekemu hlapcu, ki parkrati ni prišel k večerni molitvi, dejal je mirno: »Če se ne moreš privaditi hišnemu redu, tedaj ne moreš pri nas biti«. Sicer pa je rad potrpel s svojo družino. Nov hlapec, ki ga je vozil iz policijske postaje na Kozje, zgreši pravo pot, ker še ni vaju ceste, in ga vozi naprej po krivi poti. Slednjič dekan vendar opazi pomoto. Hlapec ves pobit in osramočen pravi: »Gospod, kaj bo zdaj?« Kosar se pošali z njim, rekoč: »Obrnil boš proti domu, pa bo!«

Ko je Kosar dekan postal, še ni bilo osodne nove šole, in je bil torej on od državne oblasti imenovan tudi okrajnim šolskim nadzornikom. Pokojnik pa ni bil slep nadzornik, nego bistrook čuvaj šole. Zato je nekoga učitelja, ki ni bil na svojem mestu, tako dolgo zasegal, dokler ga vlada ni odstavila. Ko je pa bil ob službo in ob kruh, navrgel je Kosar vsem duhovnikom svoje dekanije mesečno dačo za nesrečnega učitelja ter ga je tako preživil. Kosar je sovražil zlobo, a osebo je ljubil.

Posvetne gosposke Kosar ni hodil vabit, če so pa ga uradne osebe prišle obiskat, sprejemal jih je spoštljivo in gestoljubno; zato so mu pa bile naklonjene in se niso nerade oglašale pri njem. Okrajni glavar prilično dekana naravnost vpraša, ali vé, da je pod redarskim očesom, in ob enem izraža svoje začudenje, da se je kaj takega moglo zgoditi. Toda Kosar nadaljnji razgovor o tem uljudno, a odločno odkloni, kar zopet usupne glavarja, ki je prav nepriložno pogrel bil neljubo staro novico. Svobodno pa tukaj izpovemo, da je vlada svojo sodbo o Kosarju, ko ga je spoznavala, menjavala in slednjič tudi do dobrega spremenila. Porok tega nam je pohvalnica, katero je po avstrijsko-pruski vojski prejel od vlade, ki se tako glasi: »Namestnik, ocenjajoč izvrstno lojalnost in zvestobo, pokazano ob času vojske, kakor tudi dejanski učinjeno požrtvovalno domoljubje, usoja se izreči visokovrednemu gospodu svoje priznanje in najtoplejšo zahvalo.« Gradec 15. jan. 1867. Mecsery l. r. Če se dobro spominjamo, sta se namreč po pruski vojski dva ranjenca lečila na njegove stroške. — Enako pohvalno pismo mu je poslala vlada, ko se je l. 1869. po uvedeni novi šolski uredbi odpovedal službi okrajnga šolskega nadzornika.

Radostno tudi zabeležimo, da je pokojniku veljavo in lepo ime, katero mu je v Mariboru lažnivi liberalizem podjedal, na kmetih poštenih značaj in zrela sodnost našega vrlega ljudstva vrnila s tem, da je 23. jun. 1870 kozjanskega dekana, Frana Kosarja, v Brežicah s 59 glasovi izbrala za svojega deželnega poslanca, dočim je njegov nasprotnik vlovil le 37 glasov.¹⁾

Enako zaupanje so skazali Kosarju volilni možje — slovenski možaki — celjsko-brežiškega volilnega okraja, ko je l. 1873. nastopil kot kandidat avstrijske »pravne stranke« za državni zbor. Pri prvi volitvi je dobil namreč 142 glasov, in mladi dr. V. le 87; in še le pri ožji volitvi, ko so mladim priskočili nemčurji na pomoč, potegnila je tehtnica za dr. V. Zato pa pošlje Kosar po volitvi svojim volilem odprto pismo, ki se tako-le glasi:

»Dragi volilni možje, kateri ste v Celju in Brežicah za mene glasovali, sprejmite za svojo neprestrašeno srčnost in možato stanovitnost kljub vsemu nasprotnemu nasilstvu in hujskanju mojo najsrčnejšo zahvalo, — ne toliko v mojem imenu, kakor v imenu pravične in svete stvari, za katero se naša stranka bojuje.

Vaši glasovi so izvirali iz narodno čutečih in vernih src, in zato so moj in vaš ponos.

Pali smo in vendar smo zmagali; kajti dokler so narodni volilci glasovali, bila je sijajna zmaga na naši

¹⁾ „Slov. Gosp.“ 1870 št. 25.

strani; stali smo 142 naših glasov proti 87 nasprotnim glasom. Tolažljivo znamenje, da hočejo štajarski Slovenci tudi zanaprej ostati — Slovenci in verni kristjani».

Nemškutarji, največji sovažniki naše narodnosti, morali so priskočiti, da so nasprotni stranki, ki se »s čisto narodnostjo ponaša, pomagali do zmage«.

Ova volitev je torej do pike slična sedanji izvolitvi sodnika V. na Dolenjskem, kateri bi bil prav gotovo vodo pil, ko bi ga Kočevarji in nemškutarji ne potegnili na suho. Hencaj! »čista narodnost« mladih se v 22. letih prav nič ni seštila! To ne more pristno in pošteno vino biti, ki se tako dolgo čisti. Mlade sicer omami in opijani, modrejši pa ga ne marajo piti, vedoč, kako hudo da škoduje slovenskemu življu. Skušnja nam je torej porok, da imajo mladi v odličnem trenutku vse na prodaj, tudi — »čisto narodnost«.

Evo še nam v spomin cvetlico omike (2) mladih, ki so pobijali »mračnjaka« Kosarja!

„Možje v nevarnosti ni vera,
Nego samo — kaplanska bera,
Državni zbor je zbor možakov,
Ne pridigarjev in ne mračnjakov;
Zatorej ne volite farja,
Kanonika Kosarja!“⁽¹⁾

Gospodarske stvari.

Poročilo šmarijske posojilnice l. 1894.

Prometa je bilo v tem letu 31.715,09 gold., torej za 8323,40 gold. več kakor lani, kar je z ozirom na šmarijski okraj omenjen delokrog gotovo lep napredek. Pristopilo je v tem letu 60 zadrušnikov, ki so vplačali deležev 424 gld., izstopil je eden zadrušnik s 5 gld., torej se je število zadrušnikov pomnožilo za 59, deleži pa za 419 gld., koncem leta je bilo od vseh 172 zadrušnikov v deležih 1355 gld.

Hranilnih vlog se je tega leta vložilo od 67 vložnikov 13.620 gold. 28 kr., vzdignilo pa 6421 gold. 29 kr., toraj se je več vložilo 7207 gld. 99 kr., kapitalizovane obresti za to leto znašajo 448 gld. 61 kr., hranilne vloge koncem leta 1893. so znašale 8823 gld. 56 kr., torej je stanje hranilnih vlog koncem leta 1894 od 98 vložnikov 16.480 gld. 16 kr.

Posojil se je to leto 61 zadrušnikom izplačalo 8186 gld., vrnilo pa se je 1145 gld. 90 kr., torej se je več izposodilo 7040 gld. 10 kr.; posojil je bilo koncem 1893. leta 9398 gld. 40 kr., tedaj je stanje posojil koncem leta 1894. pri 148 zadrušnikov 16.438 gld. 50 kr.

Čisti dobiček leta 1894. znaša 235 gld. 23 kr., (t. j. 166 gld. 3 kr. več kakor lani) in se je vsled sklepa občnega zbora 3. febr. 1895 dodal rezervnemu fondu (skladu) za zgube. Donesek k rezervnemu fondu za zgube v l. 1894. znaša 32 gld. 6 kr. Posebna rezerva prejšnjega leta 82 gld. 50 kr., vkup 114 gld. 56 kr., torej je stanje koncem 1894. leta 349 gld. 79 kr. Splošna rezerva (sklad) koncem leta 1893. je bila 224 gld., vstopnina leta 1894. je 118 gld., torej je koncem leta 1894. stanje splošne rezerve (sklada) 342 gold., obeh rezerv (skladov) skupaj pa 691 gld. 79 kr.

Tečaji za spomladno ali leseno cepljenje ameriške trte.

Vodja državnih naprav proti filokseri, gosp. Franc Matiašič v Ptuj, vodil bode letos v političnih okrajih Ptuj, Maribor, Celje in Ljutomer tečaje za podučevanje

o spomladnem ali lesenem cepljenju ameriške trte v naslednjih krajih:

1. Pri Sv. Petru pri Mariboru, v tamošnji državni trtnici, dne 18. aprila.
2. V Stanovnem pri Runčah, v tamošnji trtnici ormoškega vinorejskega društva, dne 22. aprila.
3. Pri Sv. Miklavžu v ormoškem okraju, v trtnici tamošnjega vinorejskega društva, dne 23. aprila.
4. V Podgradu pri Ljutomeru, v vinogradu gornje-ljutomerske grajščine, dne 24. aprila.
5. V Leskovcu v srednjih Halozah, pri Andreju Vindišu, dne 29. aprila.
6. V Lehniku v gornjih Halozah, v tamošnji okrajni trtnici, dne 30. aprila.
7. Pri Sv. Trojici nad Slatino, v tamošnji državni trtnici, dne 7. maja.
8. V Šmarji pri Jelšah, v tamošnji trtnici, dne 8. maja.
9. V Št. Juriju na južni železnici, v tamošnji državni trtnici, dne 9. maja.
10. Petrovčah, v tamošnji trtnici celjskega vinorejskega društva, dne 10. maja in
11. V Kamnici pri Mariboru, v tamošnjem državnem nasadu, dne 13. maja.

Ti tečaji bodo trajali vselej od 9.—12. ure dopoldne, ter je udeležba brezplačna in vsakomur dovoljena. Potrebno orodje, trte itd. priskrbi istotako brezplačno država. Pripomnja se še, da se bode na eventualne pravočasno došle prošnje za vršenje tacih tečajev tudi v drugih krajih po mogočnosti ozir jemalo; s takimi prošnjami se je takoj oglašiti pri omenjenem g. vodji ali pa pri dotičnem c. kr. okr. glavarstvu.

Žitne cene v Mariboru od 2. do 9. marcija.

Po hektolitrih: pšenica 5 fl. 60 kr., rž 4 fl. 30 kr., ječmen 4 fl. 20 kr., oves 3 fl. 30 kr., turšica ali kornička 5 fl. 50 kr., proso 4 fl. 50 kr. in ajda 4 fl. 80 kr.

Sejmovi. Dne 16. marcija v Poličanah (svinjski sejem). Dne 18. marcija v Lembergu, na Rečici, v Trbovljah, Cmureku, Podčetrtku, pri Sv. Trojici v Slov. gor. in na Ptujski gori. Dne 20. marcija pri Sv. Barbari pri Oplotnici, v Zibiki, Arvežu, Studencih, pri Sv. Barbari v Halozah in v Imenem (svinjski sejem). Dne 21. marcija pri Sv. Jederti, Ožbaltu na Pernovem, na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem), v Rogatcu in Siegersbergu.

Dopisi.

Iz Velenja. (Po volitvah.) Dne 7. p. m. bila je pri nas obč. volitev, pri kateri smo Slovenci v vseh treh razredih sijajno zmagali. Dne 20. p. m. pa je bil županom enoglasno izvoljen g. Vinko Ježovnik; za svetovalce pa gg.: F. Skubie, pl. K. Adamovič, A. Rotnik, J. Lahovnik in J. Skaza. Ta volitev pa ni bila popolnoma všeč našim po sili Nemcem; kajti po njih želji bi nikakor ne smel biti izvoljen naš v obč. spoštovani gosp. J. Skaza, in zakaj ne? Ker je preveč odločen Slovenec ter noče v njih rog trobiti. Sklenili so se nad to pregreho maščevati. Prav surovo je napadal znani golobradič v »Vahterci« gosp. J. Skaza in nja soprogo, kako je noč in dan sanjal po županskem stolu, kar pa je grda laž in obrekovanje. Končno se prav po hinavsko prilizuje onim gg., ki so na čelu obč. zastopa. A to še ni vse. Sklenili so, da se morajo na pustni dan osmešiti g. J. Skaza in tisti odborniki, ki so njega volili, za kar se pa bodo morali zagovarjati pri sodnji. Neki fantalin,

¹⁾ Prim. „Slov. Gosp.“ 1873 št. 43.

ki nosi čudno ime, se je pri tej burki posebno odlikoval. Da so pri nas taki poredneži, temu se ni čuditi! Dan na dan slišijo v nekaterih nam dobro znanih hišah, katere hočejo prve v trgu biti, rogoviljenje zoper Slovence. Dolgo vrsto let vas opazujemo in spoznavamo, a nikdar se niste dali tako do dobra spoznati, kakor ravno letos. Posebno jeden je najhujše agitiral zoper Slovence. Nikdar nismo mislili pisati besede zoper vas, ako ravno smo imeli dosti gradiva. Ker pa ste se spravili zoper g. J. Skaza in zoper nas, ne moremo več molčati! G. J. Skaza je bil pretečena tri leta županov namestnik. Kdo more reči, da ni bil vsikdar na svojem mestu? Zmiraj in v vsak zastop ga hočemo voliti tudi v prihodnje. V njegovi pošteni gostilnici, kakor tudi v gostilnici g. župana, se čutimo mirne in srečne. Našim nasprotnikom pa svetujemo, ako res z mirno vestjo morejo trditi, da so Nemci, kar seveda niso, naj si za izgled vzamejo pravicoljubnega Nemca grajščaka plem. K. Adamoviča. Čast mu! Naj nastopijo njegovo pot, ter ne hodijo več po rakovi poti!

Miroljub.

Od Sv. Križa pri Slatini. (O tropinovcu.)

V 5. številu »Prim. lista« napada dopisnik iz Brda imenitni sestavek »Dve ceni in zdravi domači pijači« v koledarju Mohorske družbe za leto 1895. Z besedami: »Samo nad sestavkom v koledarju »Dve ceni in zdravi in pijači« bilo je splošno spodtikanje. Taki sestavki več škodujejo ko koristijo. Prepričan sem, da je imel pisatelj dober namen, pa taki nauki se dajo zlorabiti. Kar zadene ponarejanje vina, se ne more našim Brdom nič očitati do zdaj. Sestavek v koledarju zna pa marsikoga premotiti, da bo delal poskušnjo in bo tako sam sebi in drugim škodoval.« — Dolžnega se čutim, da te besede zavrnem in g. dopisnika iz Brda podučim, kako mi štajarski Slovenci oni spis čislamo in pisatelju, č. g. Jos. Žičkar-ju, zahvalo izrekamo. Od kar je lepe slovenske vinske griče napadla trsna uš in jih spreminja v žalostne puščave, potrebno je resno premišljevat, odkod bode ubogi kmet dobival prepotrebne vinske kapljice. Le prav malo je še slovenskih kmetov, kateri bi bili tako srečni, da bi si pripravili zlahtne vinske kapljice toliko, da bi poleg skromne domače porabe še dobili denar iz vina za gospodarstvo. Izmed vseh nekdanjih slovenskih vinorejcev jih je žalibog tri četrt takih, ki si ga vsled raznih trsnih uim ne pridelajo več še za domačo porabo ne. Ker je pa Bog neskončno dobrotljiv, zapustil torej tudi ni Slovence, ampak odprl mu je po svojih učenikih novih virov, kako da si pripraviti dobre kapljice, katera v to služijo, kakor pristno ali natorno vino. Kar se tiče pijače »Črničar ali borovničar« v omenjenem koledarjevem sestavku, nimam še nobene poskušnje; kar pa tropinovec ali po svojem iznajdniku — Francozu Petiot-u — petijot imenovan, zadeva, iz lastne skušnje to-le povem: Ko sem se na tanko podučil, kako ravnajo Francozi, prvi in najslavnejši vinorejci na celem svetu, poskusil sem prvič ob trgatvi leta 1893. Že prvokrat sem ga napravil tri polovnjake iz tropin belega grozdja in veliko vedro iz tropin črnega grozdja. Že takrat sem gojil željo, za domačo porabo namenjeni pridelek pravega natornega vina — dva polovnjaka — še pred vrenjem zmešati s tri polovnjaki tropinovca v pet polovnjakov sod. Ali moj oče so mi odločno branili, rekoč: »Ni upati, da bi se dobro obneslo«. Torej sem pustil po želji očetovi vsako po sebe. Kakor v meni, vzbujal je tropinovec tudi v drugih, kateri so ga poskusili, vedno večje zanimanje. Posebno prijeten požirek je postal na spomlad in poleti in kadar bi ga bili še najrajši pili, — ni ga bilo več.

(Konec prih.)

Od Velike Nedelje. (Veselica.) V nedeljo, dne 17. febr. priredilo je bralno društvo »Mir« veselico, ka-

tera je bila vkljub zelo neugodnemu vremenu vrlo obiskana. Nastopili so zopet pri tej veselici velikonedeljski pevci pod izbornim vodstvom g. Eberla. Peli so izvrstno, osobito pa nam je dopadel četverospjev, pri kojem sta sodelovali gđ. Schmidl. Nadejamo se, da nas bodeta še večkrat razveseljevali s svojimi krasnimi glasovi. Po petju je bila gled. igra »Gluh mora biti«, pri kateri so vsi g. igralci svoje vloge dobro izvršili. Druga si ne želimo, kakor skoro slično veselico z gledališko igro, osobito sedaj, ko ima društvo lastni oder. Občinstva ne bo majnkalo. Potem je sledila šaljiva tombola. Zbrale so se torej zadnjič dobre moči pri nas, treba je tudi, da se iste dalje razvijajo ter napredujejo, kakor tudi upamo, da bodeta gđ. Schmidl v bodoče vselej radi sodelovali, ter tako k večjemu napredku pripomogali. Na svidenje, če ne prej, po veliki noči, ko nas razveseli prekrasna spomlad!

Iz Frama. (Bralno društvo). Odbor je v soboto 23. februvarija vabil na veselico, ki se je vršila v gostilnici gosp. Štampflna. Že nekaj tednov popreje pa sta se trudila dva odbornika, kmetom pripraviti večer, v kojem bi slišali domače pesmi. Posrečilo se jima je tudi pridobiti si v ta namen nekaj tukajšnjih fantov in deklic. Da bi pa veselica tem bolj domačine iznenadila, naprosil je odbor tudi tamburaški zbor iz Črešnjevca, ki je temu radovoljno ustregel in društvo vklub slabemu vremenu in velikemu mrazu počastil in s svojimi mičnimi pesmami iznenadil vse navzoče. Srčna hvala! Prepričani naj bodo, da jih ne zabimo nikoli, kakor tudi besedij ne, koje nam je govoril g. St. iz Slovenske Bistrice.

Iz okoške občine. (Naš župan in nepotrebne volitve.) Srečna se je smela zadnja leta imenovati okoška občina čadramske župnije. Njen skrbni župan prizadeval si je po vsej svoji moči ustrezati vsem občinskim dolžnostim. Pa na svetu je že tako, da čim višjo službo človek opravlja, tem več nasprotnikov ima. Enako se je tudi županu Mih. Potočniku godilo. Ko je lani prešla njegova triletna doba in je bila na dne 26. svečana 1894 razpisana nova odborova volitev, prizadevali so si njegovi osebni nasprotniki, spraviti ga ob veljavo, kar se jim ni posrečilo. Zato so se pritožili na okrajno glavarstvo v Celje zavoljo nekkih prestopkov. Od c. kr. okrajnega glavarstva je romala pritožba na namestnijo v Gradec ter se končno rešila še le meseca grudna l. l. s tem, da se je nova volitev ukazala. Pri volitvi 31. prosinca so bili izvoljeni odborniki, ki so dne 10. svečana volili Mih. Potočnika županom; njegovi nasprotniki pa naj premišlujejo, koliko so imeli dobička s svojim ugovorom!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Vpričo Nj. veličanstva svetlega cesarja so dne 7. t. m. imeli ministri posvetovanje. Razgovarjali so se o celjskem vprašanju, volilni preosnovi in postopanju nasproti radikalnim strankam. — V državnem zboru se je ta terek dognala splošna razprava o davčni preosnovi. Najbolje je govoril konservavec Dipauli, ki je terjal, naj bode davek pravičen in naj sedanji petakarji sploh ne izgubijo volilne pravice.

Češko. Češki obrtniki bodo osnovali posebno obrtno stranko. Poslanec Ratej pa snuje novo kmetijsko stranko, katera bode imela pred vsem namen, zagovarjati poljedelske koristi. Ratej je v Piseku na volilskem shodu že govoril o namenu te stranke.

Štajarsko. Poslanec g. Miha Vošnjak je oni dan Dunaj zapustil, da skliče prě v Celju shod zaupnih mož, kjer bode poročal o celjskem vprašanju. -- V Gradcu je 12. t. m. bil obsojen na dva meseca v zapor in na izgon neki Mayer-Koppenheier, ki je lani mnogo Gradčanov opeharil.

Koroško. Nemški liberalci in nacijonanci kar besnijo zoper nemško katoliško politično društvo. Razgrajalo jih je nekaj na shodu v Lipi dne 24. febr., kjer je hotel poročati poslanec Peitler, in še hujše pa 3. t. m. v Glanegu blizu Št. Vida, da zborovanje niti ni bilo mogoče.

Kranjsko. Trgovinski minister je potrdil izvolitev Ivana Perdana predsednikom in Antona Kleina podpredsednikom trgovinske in obrtne zbornice. -- V Radovljici se snuje podružnica »Slov. planinskega društva«. To nedeljo je bil osnovalni zbor. -- Na vinogradnem Vipavskem se trna už vedno bolj širi.

Primorsko. V Gorici bodo krščanske gospe ustanovile podporno društvo za delavke. -- V Čarboli pri Trstu se bo naredila tovarna za železnino. -- Na Belvederju v Trstu se kmalu odpre slovenski otroški vrtec. -- Družba sv. Cirila in Metoda je v Trstu kupila poslopje za slov. šolo za 19.000 gl.

Hrvaško. Na Voloskem pri Opatiji so pri občinskih volitvah zmagali Hrvati v 3. in 1. razredu. Ta zmaga je zelo važna, ker ondi oholi tujec hoče že gospodovati.

Ogersko. V Neutri bode v kratkem državno-zborska dopolnilna volitev. Ljudska stranka kandidira grof Zichyja mlajšega. Liberalna vlada pa dela z vsemi silami, da bode njen pristaš izvoljen. Že je poslala oddelek vojakov v Neutro, naj ondi skrbijo za mir, prav za prav delajo za vlado, kakor v Čakovcu. -- Na raznih krajih so povodnji, ker je nastalo južno vreme in je več dnij deževalo. Tako je reka Maros poplavela vso okolico in ponekod podrli železniški nasip. Škoda je velikanska.

Vnanje države.

Rim. Papežev konsistorij bode dne 18. t. m. zboroval. Med drugim bode v tem zboru nadškofom imenovan monsignor Francico Nova di Bontife, dozdej apostolski nuncij ali papežev poslanik na Belgijskem.

Francosko. V neki pariški cerkvi je pretekli petek nastal grd pretep. Pridigar je govoril o pogubnih naukih socijalistov. Ko je dokončal svoj govor, začne neki socijalist kričati in nastal je pretep. Žalostno, da socijalistom že cerkev ni dovolj sveta!

Belgijsko. Osrednji odbor delavskih društev je sklenil, naj 1. aprila vsi delavci delo ustavijo ali napravijo občni štrajk v celi Belgiji. Povod temu je, da je državni zbor odklonil predlog, naj se tudi v občinah uvede splošna in jednaka volilna pravica. Dne 1. aprila bodo gotovo nastali v Belgiji krvavi nemiri.

Nemško. V juniju se z veliko slovesnostjo otvori kielski prekop. Te slavnosti se brž udeležijo tudi naš presvetli cesar. -- Katoliški centrum ali katol. poslanci zahtevajo v pruski poslanski zbornici, naj se obnovijo člani 15, 16 in 18 pruske ustave. S tem terjajo, naj bodo v Prusiji katoličani s protestanti spet enakopravni.

Rusko. Umril je veliki knez Aleš, sin velikega kneza Mihaela. Pogreba dne 11. t. m. se je udeležil tudi car Nikolaj. -- Knez Lobanov je imenovan upraviteljem v ministerstvu vnanjih stvari. Nekateri trdijo, da morda celó postane ruski državni kancelar.

Bolgarsko. Dne 12. marcija mine 25 let, kar so Bolgari po dolgih borbah pridobili cerkveno neodvisnost od carigrajskega patrijarha. Bolgarski prvi škof

se imenuje eksarh. In eksarh je naročil duhovnikom, naj ta dan opravljajo zahvalne molitve.

Srbsko. Na učiteljsču v Nišu so dijaki napadli ravnatelja Tirša in ga vrgli skozi okno prvega nadstropja na cesto. Ravnatelj se je nevarno pobil. Napadli so tudi dva profesorja in se z noži branili policije. Nekateri uporneže, ki so pravi socijalisti, je policija zaprla, nekateri so pa ušli. Res, nadebudna mladina!

Azija. Kitajski cesar je poslal svojega podkralja v Hirošimo, da sklene mir z Japonci. Ker je morje spet brez ledu, skuša japonsko brodovje osvojiti si še druga mesta ob pečilskem zalivu. Armada pa prodira proti Kitajcem »svetemu« mestu Mukdenu. Pri Chenshataju se je spoprijala s kitajsko vojsko dne 9. t. m., da je nastala krvava bitka. Kitajcev je bilo 7000 mož s 30 topovi. Dve uri je trajal boj in Kitajcev je padlo blizu 1400, Japoncev pa bojda samo deset.

Za poduk in kratek čas.

Vurberg.

(Krajepisno-zgodovinska črtica; spisal M. Slekovec.)

(Dalje.)

Ker Erazem Friderik ni imel otrok, podedovala je Vurberg njegova sestra Kristina Krescencija, ki je do l. 1683. bila omožena z grofom Aleksandrom Leslie. Ko pa je on septembra t. l. našel pred Dunajem v krvavem boju s krvoločnimi Turki častno smrt, zaročila se je z Maksimilijanom Sigmundom grofom Herberstein-Pusterwald, po tega smrti pa dne 28. septembra 1715 z Ignacijem Marijo grofom Attems. Z njim so začeli grofi nemškega cesarstva, slavni Attemsi posedati Vurberg, ki je po tej rodovini dosegel ne le obširna posestva, temveč tudi slavno ime.

Ignacij Marija grof Attems je bil najmlajši sin Janeza Friderika grofa Attemsa in Marije Frančiške, roj. markezinke Strozzi, ter se je narodil l. 1650. Postal je c. kr. komornik, l. 1683. svetovalec dvorne komore, dne 10. februvarija 1691 ud štajarskih deželnih stanov ter je deloma po kupčiji, deloma po ženitvi k materini dedščini spravil še sledeče grajščine in gradove: Brežice, Slov. Bistrico, Stattenberg, Gösting pri Gradcu, Reichenburg, Hartenstein, Podčetrtek in Vurberg. Kot svetovalec dvorne komore je bil od l. 1687. do l. 1698. za časa turških vojsk ob enem višji deželni vojni in provijantni komisar na Štajarskem ter si je v tem oziru nabral mnogo zaslug za državo. Zato je postal tajni svetovalec in slednjč še predsednik tajnega svetovalstva cesarja Karola VI.

Izmed činov njegove bogoljubnosti in pobožnosti zasluži pred vsem ta omenjen biti, da je v Brežicah dal tamošnji l. 1660. ustanovljeni in od udove grofice Frankopan bogato obdarovani samostan frančiškanov z lastnimi stroški iz nova postaviti. Tudi v Vurbergu si je s svojo drugo soprogo Kristino Krescencijo zagotovil blag spomin, kajti s svojimi volili je postavil temelj k poznejši ustanovitvi tamošnje duhovnije.

S prvo soprogo, Marijo Regino, hčerjo Jurija Andreja grofa Wurmbranda-Stuppach in Sidonije Lize baronice Croneckh, s katero je bil dne 5. februvarija 1685 poročen, je imel sedem otrok, namreč šest sinov in eno hčer.

Po smrti prve soproge vzel je 28. septembra 1715 v zakon že imenovano Kristino Krescencijo, roj. grofico Herberstein, ki je takrat bila sicer že precej priletna, a zato bogata.

Ignacij Marija grof Attems je umrl dne 11. dec.

1732, 82 let star, soproga Kristina Krescencija pa dne 27. aprila 1737, 79 let stara. Oba sta pokopana v frančiškanski cerkvi v Gradcu, kjer imata tik kapele žalostne Matere božje velik in lep spomenik iz rudčega mramorja.¹⁾

Po njuni smrti je Vurberg prevzel Ignacija Marije najstarejši sin Franc Dizmas grof Attems. Rojen dne 6. avgusta 1688 je še le 22 let star postal svetovalec dvorne komore, za cesarja Karola VI. tajni svetovalec dvorne in namestnik ali podpredsednik, l. 1738. pa predsednik dvorne komore v Gradcu. Ko pa je slednja prenehala, bil je l. 1748. imenovan predsednikom najvišjega »Revisorii« ter je umrl v Gradcu dne 19. maja 1750.

Bil je dvakrat oženjen ter je imel 17 otrok. S prvo soprogo, Marijo Zofijo, grofico Herberstein, ki se je narodila 12. avgusta 1694, je bil poročen dne 26. februarja 1713. Ko mu je pa ta že 20. marca 1714 vsled poroda umrla, vzel je dne 2. februarja 1717 v zakon Marijo Julijano, grofico Wildenstein, rojeno dne 6. decembra 1697. Ta mu je rodila 15 otrok ter je umrla 25. januarja 1764.

Po smrti Franca Dizmasa grofa Attemsa je Vurberg l. 1750. prevzel njegov starejši sin Ignacij Marija. Narodil se je dne 27. februarja 1714 ter je postal l. 1739. vladni svetovalec v Gradcu, l. 1741. c. kr. komornik, l. 1760. pa pravi tajni svetovalec. Umrl je dne 18. junija 1762, zapustivši 12 otrok. Peti izmed njih, namreč Ferdinand Marija, rojen dne 22. januarja 1746, je z majoratom prevzel Vurberg in druge grajščine ter je postal l. 1770. c. kr. komornik, l. 1772 vladni svetovalec, l. 1780. pooblaščenec gospode na Štajarskem, l. 1800. pa deželni glavar in tajni svetovalec. L. 1811 je bil imenovan kuratorjem Jovanišča v Gradcu, ter je bil l. 1815. odlikovan z velikim križem Leopoldovega reda, l. 1818. pa izvoljen za podpredsednika c. kr. kmetijske družbe na Štajarskem.²⁾

Ferdinand Marija grof Attems pa pri tolikih javnih poslih ni domačega gospodarstva zanemarjal, temveč je v teku let obseg vurberške grajščine zdatno povečal in s tem njene dohodke pomnožil. Že dne 28. avgusta 1773 je od udove dne 27. aprila 1770 umrlega Franca Karola barona Moskhon, Ane Marije, roj. baronice Webersperg, kupil svobodno hišo v Ptuj, ki je zaradi obilnih zemljišč bila obdačena s 87 gid. 37 kr. Dve leti pozneje je od Ludvika grofa Khüenburga kupil županijo Koreno pri Dravi, dne 18. avgusta 1794 pa od Marije Ane grofice Molza, roj. pl. Rosenzweig, več gosposkih davščin pri Ptuj. Vsled tega je vurberška grajščina, ki je do l. 1773. odrajtovala le 177 gid. 34 kr. deželnega davka, morala zanaprej plačevati 283 gid., 1 šil. in 48 kr.³⁾ (Dalje prih.)

Smešnica. Učitelj: »Ali Peterček, kedaj bodeš pa vendar prinesel slovensko pisanko?« — Učenec: »Prosim, gospod učitelj, ko bode naše »gudika« (svinja) male imela.«

Razne stvari.

(Protest zoper bismarkovanje) občin Griže in Braslovče se glasi: »Z ozirom na to, da je tako imenovani veliki odbor na Štajarskem sklenil, bivšemu pruskemu kanclarju Bismarku ob njegovem 80. rojstnem dnevu udanost priseci v imenu dežele štajarske in mu izročiti častno datilo, in sicer kupo, katero diči štatva

Styria in ima napis: »Knezu Bismarku k njegovemu osemdesetemu rojstnemu dnevu nemška Štajarska«, zdi se občinskemu zastopu potrebno, da javno protestuje zoper ta sklep tako imenovanega velikega odbora.«

(Za novi domovinski zakon) prosijo še naslednje občine: Žetale, Stopree, Dobrina, Črmožiše, Sv. Rok, Donačka gora, Gorjane, Križe, Podsreda, Veliki kamen, Mrčno selo, Sv. Florijan, Zimica, Korena, Takačevo, Sv. Trojica pri Slatini, Sv. Katarina, Rajnkovec, Sv. Mohor, Sečevo, Žikarce, Podvinci, Rogoznica, Sv. Lovrenc na Dravskem polju, Pacinje, Mestni vrh, Brstje, Spuhle, Kostrivnica, Monsberg, Cirkovce, Žerovince, Slivnica, Sv. Andraž, Ljubnica, vkup 69.

Dr. Gregorec.

(Zahvala.) Č. g. župnik Gregor Dupelnik je kot dobrnski rojak bralnemu društvu na Dobrni daroval 8 gid. Za velikodušni dar se srčno zahvaljuje odbor.

(Odbor ljutomerske čitalnice.) Gosp. Ant. Šlamberger, predsednik, g. Jan. Kukovec, podpredsednik, g. dr. Ant. Mihalič, tajnik in g. Anton Misia, blagajnik; odborniki pa gg. dekan J. Skuhala in dr. Fr. Rosina.

(Imenovanje.) Državnega pravnika namestnik v Celju gosp. Fr. Trenz je imenovan svetovalecem deželnega sodišča pri tamošnjem okrožnem sodišču.

(Dva mariborska učiteljska pripravnik) tretjega leta bila sta nastavljena kot pomožna učitelja in sicer g. Davorin Kranjčič v Dramljah in g. Ignacij Šijanec v Ojstrici, podružni šoli šentjurske ob Taboru.

(Ptujška čitalnica) priredi komorno godbeni večer v nedeljo dne 17. marca ob 8. uri zvečer v čitalniški dvorani v Ptuj. Vstopnina za osebo 30 kr. Vstop je le dovoljen p. n. povablencem, članom in po teh upeljanim gostom.

(Preširnov slavnost) je priredilo akad. društvo »Triglav« v Gradcu s sodelovanjem akad. društva »Hrvatska«, »Ognisko« in »Srbadija« dne 13. marca 1895. Prostor: Annensäle.

(Občinski odbor Črne gore) je odobril s posebno izjavo, katero je poslal g. dru. Jurteli v Šmarji, da so slovenski poslanci izstopili iz dež. zbora. To je izjava ene največjih občin ptujskega okraja.

(Na vojaškem naboru) za vranski okraj je bilo dne 4. t. m. 106 mladeničev spoznanih sposobnih za vojaško suknjo. Iz 3. in 2. razreda pobrali so skoraj vse. To kaže, da so slovenski fantje še vedno čvrsti in trdni.

(V Savinjski dolini) je zelo velik sneg, posebno po hribih. Po raznih cerkvah opravljajo se že molitve za boljše vreine. Iz Šent Jurija ob Taboru šli so iz navedenega razloga s procesijo v Kapljo.

(Tamburaški zbor) pri Šent Pavlu ob Boljski je priredil letos več veselice, ki so vse bile sijajne. Vrli Šent-Pavličani so bili prvi, ki so upeljali tamburaško godbo v Savinjski dolini. Upamo, da se tudi v Braslovčah, na Vranskem, v Žalcu in drugod začnejo bolj vneti za to pristno slovansko godbo in tudi tam kmalu ustanove tamburaške zборе.

(Poštna zadeva.) Nemci se radi bahajo, da z nemškim jezikom se pride lahko daleč po svetu. Vendar pa neki nemški poštar nebi znal priti niti iz Št. Jurija do Žalca, ker ni znal prav poslati pisma s slovenskim naslovom: »J. J. v Grižah pri Žalcu«. Četiri mesece, od 10. nov. l. 1894 do 9. t. m., je potrebovalo pismo, da je prišlo v Griže.

(Grozna nesreča.) V selu Dumbroveni v Bukovini se je po noči v žgalnici špirta razletel kotel; vsled tega se je podrl strop. Zgoraj je spalo več delavcev, ki so padli v ogromni kotel, poln gorečega špirta. Takoj je bilo mrtvih 12 oseb, še več pa jih je hudo ranjenih.

¹⁾ „Grazer Volksblatt“, 1879 št. 15 v prilogi.

²⁾ C. Schmutz, Hist.-top. Lexikon v. St., I., 75.

³⁾ Sim. Povoden, Bürgerl. Lesebuch, 708.

(Avstrijski kmetijski shod) je bil 7. t. m. na Dunaju in vsprejel resolucijo o organizaciji poljedelskega stanú, ki naglaša, naj bi se po državnem zakonu osnovale okrajne in deželne poljedelske zadruga, oziraj se na že obstoječe družbe in narodnost prebivalstva. Deželni zbori naj sklepajo, ali naj se take zadruga ustanavljajo v posameznih kronovinah.

(Inštaliran) bode 25. t. m. čast. g. Jos. Dekorti na župnijo Ljubno.

(Odlikovan rojak.) Naš rojak iz Slov. Bistrice profesor in državni svetovalec v Pavlovcem gradu na Ruskem g. Dominik Paskolo je dobil od ruskega carja red sv. Ane.

(Dijaški kuhinji v Mariboru) so darovali: slavna posojilnica mariborska 350 gld., slavna posojilnica marenberška 10 gld., g. magister Fel. Ferk 50 gld., g. Franc Bindelechner, posestnik v Mariboru, 90 gld. in marenberški notar, g. M. Kocbek, 10 gld. Bog plati!

(Stariši, pazite na otroke!) Dne 5. t. m. je pri Sv. Lenartu v Slov. gor. neka viničarica šla precej daleč po vode, a med tem je pustila doma pri zakurjeni železni peči dva od 2—4 let stara otroka. Otroka se začeta igrati z ognjem, in vnamejo se drva, ki so bila poleg peči. Dim je kmalu napolnil malo sobico, in ko je mati prišla domov, sta se otročiča že zadušila.

(Blazen človek.) Dne 5. t. m. dopoldne neki blazni Nikolaj Bergomaž siloma prilomasti v stanovanje nadžupnika preč. g. I. Žuže na Laškem ter jih udari po obrazu. Nato norec razbije skoraj vso hišno opravo, vredno 500 gld. G. vikarju J. Bogataju raztrga obleko ter osnuje tudi posle, ki so ga prišli mirit. Z velikim trudom so zvezali blaznega ter ga odvedli v blaznico v Feldhofu pri Gradcu.

(Varujte goved kostolomnice!) Ako goved po zimi večinoma le s slamo krmimo, tedaj dobi mehke in krhke kosti. Zoper to bolezen se priporoča apno za poklajo. Več o tem v današnji prilogi tvrdke Mih. Barthel.

(Mesto se pogreznilo.) Mesto Kučan v Aziji je 17. jan. t. l. zginilo. Neki voznik je vozil tisti dan blizu mesta in pripoveduje, da je hkrati nastal potres, da je iz zemlje zapuhtel dim in se je mesto hipoma pogreznilo — in ž njim več tisoč prebivalcev.

(Mariborski Bismarkovci) bodo na čast staremu Bismarku noreli dne 2. aprila t. l. v kazini. Gosp. župan Nagy bi naj bil pri tem častni predsednik, pa je to čast odklonil.

(Za slov.-nemško gimnazijo v Celju) so še prosile občine: Gomilsko, Reka, Dramlje, Artiče, Slatina in Zreče.

(Novo slov. društvo v Gradcu.) Zadnje nedeljo je bil v Steinzerjevi gostilnici v Gradcu shod, na katerem se je sklenilo, ustanoviti slovensko pevsko in izobraževalno društvo »Edinost«. Bog daj srečo!

(Nesreča.) Dne 11. t. m. je padel s strehe mariborske kaznilnice 16letni kleparski učenc Rudolf Klavžar, ko je bil hotel iz zleba sneg iztrebiti, in je takoj mrtev obležal.

(Ljutomerska čitalnica) priredi prih. nedeljo, 17. t. m., ob 7. zabavni večer z deklamacijo, petjem in gledališko igro »Zakonska sol«.

(Volkovi pri Celju.) Gostilničar Prešnik v Lopati pri Ostrožnem je 11. t. m. ustrelil 1letnega volka. Zanesel ga je na okr. glavarstvo in ondi dobil 10 gld. Pri Ostrožnem so tudi zapazili sled starega volka.

(Snega) je padlo letos v jednem mesecu v Savinjski dolini za 100 mm več od lani; med tem ko ga je bilo lansko leto meseca svečana le 15 mm na 1 kvadratnem metru, ga štejemo letos 115 mm.

(Učiteljske spremembe.) Šolski vodja v Rifensteinu je postal g. A. Stante, učitelj na Bizeljskem. Učitelj je postal g. Jan. Hauptmann na Vurbergu, učiteljica pa g. M. Cvahte pri Mali Nedelji. Stalno nameščena sta gg. podučitelja Fr. Breznik v Lehnu, Karol Wretzl v Rogatcu in podučiteljica gđe. M. Cidrih, dozda v Petrovcih, v Št. Juriju ob juž. žel. V pokoj stopi nadučiteljica g. Placida Volavšek v Brežicah.

(Duhovniške spremembe.) Župnijo Olimje je dobil č. g. Janez Kapler, župnik pri Sv. Križu nad Mariborom. — Č. o. Janez Ažbe, kapucinski duhovnik v Celju, je premeščen v Gorico. — Zopet razpisana je župnija Stoperce do 20. aprila t. l.

Listič uredništva. Č. g. Fr. O.: Zahtevanih števil nimamo več. — G. -?— v Št. J. ob T.: Hvala; le večkrat še! — Danes zaostali dopisi prih.

Bažnata obleka iz surove svile fl. 8'65

do 42'75 za popolno obleko — Tussors in Shantungs-Pongees — ter črna, bela in barvana Hennebergova svila meter po 35 kr. do 14 gld. 65 kr. — gladka, rižasta, karirana, pisana, damasti itd. (blizo 240 razl. baž in 2000 razl. barv, vzorcev itd. itd.) Poštne in carine prosto na dom. Vzorce obratno. Pošta v Švicu se plača po dvoje.

Tovarne za svilo G. Henneberg (c. in kr. dvor. lif.) Zürich.

Loterijne številke.

Gradec 9. marcija 1895:	20, 65, 52, 81, 72
Dunaj >	30, 75, 5, 34, 80

Vabilo

k rednemu občnemu zboru
Posojilnice v Makolah,

ki se bode vršil četrtek, dne 28. marcija ob 2. uri popoldne v navadni posojilnični pisarni. Na vrsto pride:

1. Poročilo načelnika;
2. Poročilo nadzorništva;
3. Potrjilo letnega računa za 1894.
4. Volitev načelstva in nadzorstva;
5. Razni nasveti in predlogi.

V Makolah, dne 1. marcija 1895.

Načelstvo.

3-3

Hiša na prodaj

v Rogatcu v sredi trga za trgovca, krčmarja ali drugega obrtnika pripravna. Več pové Ignacij Mikuš v Tlakah, pošta Rohitsch. 2-3

Vosek

kupi **Frane Gert**, medar v Mariboru, gosposke ulice, kilo po 1 gld. 35 kr. do 1 gld. 40 kr. Če se pošlje vosek po pošti, plačam ga takoj po prejetju.

Ob enem priporočam svoj priznani dober vrtnarski vosek, ki je posebno dober za zamazovanje sadnih dreves, katere so zajci poškodovali. Razprodajalcem dajem velik rabat. 2-3

Za vsako faro, za vsaki poštno-uradni okraj in za vsako okolico, kjerkoli je ljudska šola, se razumna, spoštovana in krepostna oseba kot

opravnik in posrednik

proti ozira vrednem postranskem zaslužku od nekega avstrijskega finančnega zavoda prve vrste nastavlja. Ponudbe pod „III.895“ Gradec poste restante. 7-25

Lep debel hrast

5 m dolg, 147 cm širok, se po nizki ceni proda pri posestniku Filipu Galunder pri Sv. Križu blizu Maribora. 3-3

Tinct. chinæ nervitonica comp.

(Prof. dr. Lieberja živčni lek.)

Edino pristen z varnostno znamko „križ in sidro“. Pripravlja se pravilno v lekarni M. Fanta v Pragi, ter je že dolgo let znan kot živcekrepično zdravilo. Steklenica 1, 2 gld. in 3 gld. 50 kr. Kot jako dobro domače zdravilo so znane **Št. Jakobove želodčne kapljice**, steklenica 60 kr. in 1 gld. 20 kr. Glavna zaloga: lekarna sv. Ane v Bozenu in lekarna „pri zlatem medvedu“ v Gradcu. Dobiva se tudi v drugih lekarnah v Gradcu in Mariboru. 11-40

Posojilnica v Marnbergu,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Aktiva.

BILANCA.

Pasiva.

	gld.		kr.			gld.		kr.	
Inventar	42	95	27 glavnih deležev	od 42 gld.	271—				
Posojila	91.740	65	1117 upravnih deležev	zadružnikov	„ 3008—	3.279	—		
Zaostale obresti	1.896	61	Hranilne vloge od 190 vložnikov	gld.	91.302.66				
Hranilne vloge pri drugih zavodih	5.010	—	Kapitalizovani obresti	„	3.060.31	94.362	97		
Obresti od hranilnih vlog pri drugih zavodih	103	16	Za leto 1895 predplačane obresti od posojil			762	52		
Vrednost kupljenega posestva	1.697	18	Nevzdignjene obresti od deležev			405	11		
Gotovina dne 31. grudna 1894	2.590	52	Društveni fond leta 1893	gld.	3207.15				
			Vstopnina leta 1894	„	100—	3.307	15		
			Čisti dobiček			964	32		
	103.081	07				103.081	07		

Vabilo.

k rednemu občnemu zboru „Posojilnica v Vitanji“, ki se bo vršil v posojilnični pisarni v sredo dne 27. marcija t. l. ob 2. uri popoldne.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnika in nadzornika o računskem sklepu za leto 1894;
2. Odobritev letnega računa in razdelitev čistega dobička;
3. Volitev načelnika, štirih odbornikov, nadzornika in njegovega namestnika;
4. Predlogi.

Vitanje, 7 marcija 1895.

Načelnstvo.

V najem

vzeti želim hišo za trgovino v primernem kraju. Naslov: A. S. poste restante Radkersburg. 1—3

Mlad oženjen viničar

se takoj sprejme. Vpraša se pri „Vinogradar“ plem. Rauch-ovih vinogradih, pošta Podsused, Hrvaško.

Zahvala.

Blag. gospod dr. Rudolf, je tukajšni šoli poslal zopet več podučljivih knjig v darilo, za kar se blagemu dobrotniku v imenu šolske mladine iskreno zahvaljuje

Peter Kapun, ravnatelj petrazredne šole v Konjicah.

Alleluja!

Velikonočni napevi za mešan zbor (lahki) (štiri velikonočne pesmi, Regina coeli in Te Deum) zložil Ign. Hladnik op. 22. Cena 63 kr.; dobé se pri skladatelju v Novomestu na Dolenskem. 1—3

Oskrbnik,

zanesljiv, z izvrstnimi spričevali, želi v tej lastnosti ali pa v kako službo druge vrste 1. aprila t. l. vstopiti. Je v najboljših letih, čvrst in zdrav, slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi vešč, ter praktičen v poljedelstvu, v kultiviranju travnikov, v živinoreji, v ribarstvu in umni riboreji, kakor tudi v gozdarstvu, v lovu ter nekoliko v vinarstvu.

Blagovoljne ponudbe pod „Oskrbnik“, poste restante „Kranj“, Kranjsko. 2-3

ZAHVALA.

Za obile dokaze srčnega sočutja o priliki boleznin in smrti naše preljube hčerke, oziroma sestrice

Anice Robič,

gojenke v ženskem učiteljišču šolskih sester v Mariboru,

za darovane krasne vence in za mnogobrojno udeležbo pri pogrebnem sprevedu izrekamo vsem svojo prisrčno zahvalo. Osobito se zahvaljujemo preblagorodnemu gospodu c. kr. uradnemu voditelju dru. Henriku plem. Cron-u, preč. duhovščini, čast. šolskim sestram, čast. obiteljam Kukovec, Slamberger, Zemlič, Postružnik in Rek, čast. gospém in gospodičinam, slavnemu učiteljstvu Franc-Jozefove deske in deklšike šole z učenci in učenkami in č. g. učiteljem iz okolice.

V Ljutomeru, 10. marcija 1895.

Nadučitelj Robič z obitelji.

Služba organista in mežnarja

razpisana je pri farni cerkvi Sv. Martina na Ponikvi, katera se lahko takoj nastopi. Prosilci (Cecilijanci imajo prednost) naj se obrnejo na cerkveno predstojništvo na Ponikvi.

Orglje, še dobre, z 8 registri, so na prodajo iz naše farne cerkve po prav nizki ceni. 2—2

Cerkveno predstojništvo v Št. Janžu pri Sp. Dravogradu, pošta Missa. d. Drau.

Pesmi *Govesti*

List s podobami

DOM IN SVET

Izhajav Ljubljani dvakratna mesec

Vsaka številka ima 32 velikih strani, mnogo slik iz domačih in tujih krajev.

Cena 4 gl. 20 kr., dijakom 3 gl. 40 kr. na leto.

Najlepši list slov. družinam v zabavo in pouk.

Opis mest